

Brood en liefde

Brood en liefde

Hoe je God
in huis haalt

Susanne Niemeyer en Matthias Lemme

Met illustraties van Ariane Camus

Vertaald door Esther Schinkelshoek

 Plateau

Copyright © 2015 Uitgeverij Plateau, Barneveld

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 5804 101 2

NUR 707

Copyright © Susanne Niemeyer / Matthias Lemme, *Brot und Liebe. Wie man Gott nach Hause holt* © 2013 Kreuz Verlag part of Verlag Herder GmbH, Freiburg im Breisgau

Vertaling: Esther Schinkelshoek
Omslag en binnenwerk: Geert de Koning
Illustraties: Ariane Camus

www.uitgeverijplateau.nl

Er was een tijd, lang geleden, dat mensen torens bouwden tot in de hemel. En tijdens een grote overstroming bouwden ze een reddingsboot.

Er was een tijd dat mensen zomaar iemand gingen volgen, iemand die anders was en die hun over een groot verlangen vertelde en over vriendelijkheid.

Eens zal er een tijd zijn dat alle tranen opgedroogd zullen zijn en dat alle ruzies, de grote en de kleine, niet méér zullen zijn dan herinneringen.

Lieve lezer,

Wij geloven in God. Met alle mitsen en maren.

Wij worden heen en weer geslingerd tussen Verlichting en Romantiek. Met open mond staren we naar de kribbe. We laten ons het avondmaal goed smaken, ook al begrijpen we niet alles wat daar gebeurt. We hebben liefdesverdriet gehad en ook wij hebben wel eens werkeloos thuisgezeten (hoewel gelukkig maar voor korte tijd). Wij geloven dat de Bijbel iedereen iets te zeggen heeft – net als de geloofsgetuigen uit de Vroege Kerk.

Wij geloven in de hemel, ook al kennen we niets wat daarop lijkt. Wij gaan ervan uit dat het geloof het leven goed kan maken en dat God aan onze kant staat: als we luieren op de bank, maar ook als we het moeilijk hebben of als we op straat tegen oorlog demonstreren. Bewijzen kunnen we het niet. Toch doen we het, net alsof, en we kijken en wachten af wat er gebeurt.

Daarover hebben we dit boek geschreven. Een boek voor alle momenten in het leven. Een boek om gewoon eens uit te proberen. Zing mee en bid mee! Ontdek hoe stoer het christelijk geloof eigenlijk is. Het is een boek voor iedere dag – voor aan de ontbijttafel of bij de open haard; voor de stille tijd 's morgens vroeg, het gebed voor het eten of 's avonds voordat je gaat slapen. Het kan zelfs een dagboek zijn.

Matthias Lemme & Susanne Niemeyer

Inhoud

Liefhebben

Vertrouwen 12

Lust 14

Liefde 17

Avondmaal 20

Naasteliefde 22

Liefdesverdriet 25

Vergeven 28

Trouwen 30

Trouw 33

Kerst 36

Engel 40

Geloof & twijfel

Jezus 44

Belijden 47

Bidden 52

Waarheid 55

God 58

Twijfelen 62

Bijbel 64

Evangelie 67

Almacht 70

Duivel 72

Zonde 76

Genade 79

Heilige Geest 83

Zegen 86

Onder één dak leven

Morgengebed 90

Samen leven 95

Geborgenheid 98

Opvoeding 102

Doop 106

Tafelgebed 110

Ruzie 113

Dankbaarheid 115

Avondgebed 118

Laten zien waar je voor staat

Barmhartigheid 124

Tien geboden 127

Gerechtigheid 131

Moed 134

Boosheid 137

Ootmoed 139

Angst 142

Oorlog 145

Geweten 148

Pinksteren 151

Werken & ophouden

Zin 156
Ambitie 158
Werken 160
Vrijheid 163
Afgunst 166
Uitputting 170
Rijkdom 173
Zondag 176
Dromen 179

Sterven & hopen

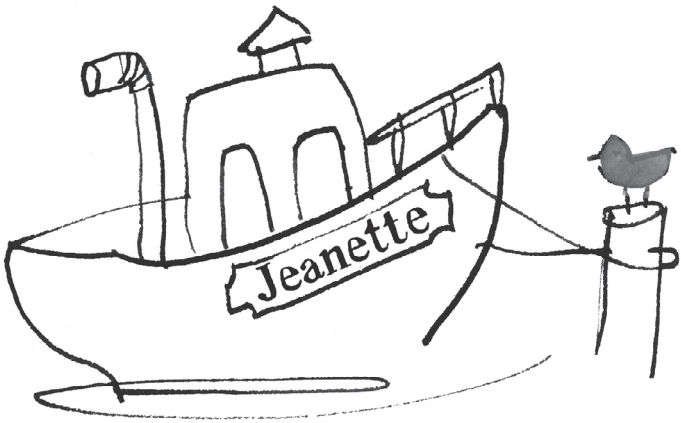
Dood 184

Lijden 188
Wonderen 190
Pasen 193
Troost 196
Herinnering 199
Oordeel 202
Berusting 204
Hemel 208

Tekstverwijzingen 211

Thema's 214

**Register van
Bijbelteksten 216**

Liefhebben

omdat God alles geeft

Vertrouwen

Doen alsof...

De grote mannen van de Thora, met wie je overhoop hebt gelegen, hebben je God en zijn rijk niet getoond, en ik kan het ook niet. Maar bedenk: misschien is alles waar.

RABBIJN LEVI YITZHAK VON BERDICHEV (1740-1810)

Waarop kun je altijd vertrouwen? Dat de zon opgaat. Dat het meer zin heeft in God te geloven dan in niets, want het niets heeft niets te bieden. Dat je ook zonder zijwielletjes kunt fietsen. Dat er redding is. Dat het leven levendiger wordt als je besluit teleurstellingen niet te zwaar te nemen. Dat 'doen alsof' een begin is. Dat de sterren er immers ook zijn als je ze niet ziet. Dat ervaring meestal een goede leermeester is. Dat er geen garanties zijn. Dat vertrouwen het enige alternatief is als je niet gek wilt worden.

Ze zaten met z'n allen in een boot. Er was flinke tegenwind en het schepje schommelde onder hun voeten. Opeens zagen ze een schim. Ze schrokken hevig. Petrus riep: 'Jezus, bent u het? Laat mij dan bij u

komen.' 'Kom!' zei Jezus. Petrus stapte uit de boot. Hij zette eerst zijn ene en toen zijn andere voet op het water. Hij richtte zijn blik op Jezus en ging op weg. Maar toen zag hij opeens een reusachtige golf en het volgende moment zonk hij weg. 'Red mij!' schreeuwde hij. Jezus greep hem meteen vast: 'Waarom vertrouw je mij niet?'

Naar Matteüs 14:31

Vandaag trek ik eropuit
de wereld in
Ontmoet mij daar
ik reken op u

Amen

Lust

Willen leven

‘Alles wat ik wens of zoek, daar wil ik van genieten. Ik heb geen zin me in te houden. Waarom zou ik me inhouden als dat niets oplevert? Wat ik pakken kan aan plezier en leuke dingen, dat pak ik. Zo ben ik en zo wil ik leven.’

‘Je gedraagt je zoals de jongen van de wilde dieren, die kennen ook geen maat. Want alles wat in Gods schepping leeft, grijpt in elkaar. De sterren fonkelen door het licht van de maan. En de maan schijnt door de vuurgloed van de zon. Elk ding dient iets hogers en niets overschrijdt zijn eigen maat. Maar jij houdt geen rekening met God of met zijn schepping. Jij hangt eerder in de lucht zoals een flard stof die door de wind wordt weggeblazen.

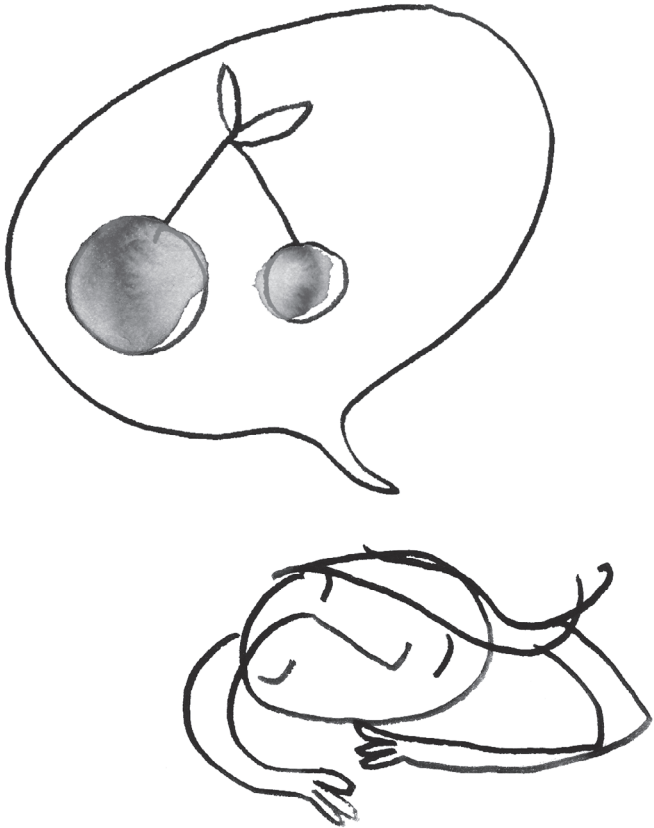
Ik bewandel liever het pad van de maan en de weg van de zon, ik houd mij aan Gods geboden. Die heb ik zeer lief en daardoor straal ik iedereen toe als de zon. Maar jij put je uit door eigen toedoen – en uiteindelijk zullen de wormen je eten.’

HILDEGARD VON BINGEN (1098-1179)

Ik heb zin in kersen, in een Leonidas-bonbon, in ganzenlever, in koffie met opgeklopte melk, in een lekker warm bad, in seks, in leven zonder gestoord te worden; ik heb zin om te lachen en om

op reis te gaan naar een plek waar het warm is; ik wil bloeiende bloemen zien, ik wil met een warme deken op de bank liggen en lekker niets doen. Ik heb zin om te leven.

God heeft de aarde gemaakt, de mensen, het leven en de liefde. Kersenbomen en koeien, ganzen en wollen dekens, dagdromen en nekhaar. Welbevinden, welzijn, vrolijkheid, een wijde wereld. Vaak wil ik kersen in februari, niet één maar een heel doosje bonbons, en seks zonder gevoelens. Ik wil, ik wil, ik wil, tot het goede ophoudt goed te zijn, ik steeds minder heb en uiteindelijk niets mij meer gelukkig kan maken. Dan is er geen goede zin meer, alleen wellust.

U leidde mij de ruimte in, U trok mij naar buiten, want U wilde mij.

Naar Psalm 18:20

Streel mij
Kietel mij
Fluister in mijn oor
Lok mij
Beroer mijn hart
Raak mij aan
Houd mij vast
Kijk naar mij
Toon Uzelf

Amen

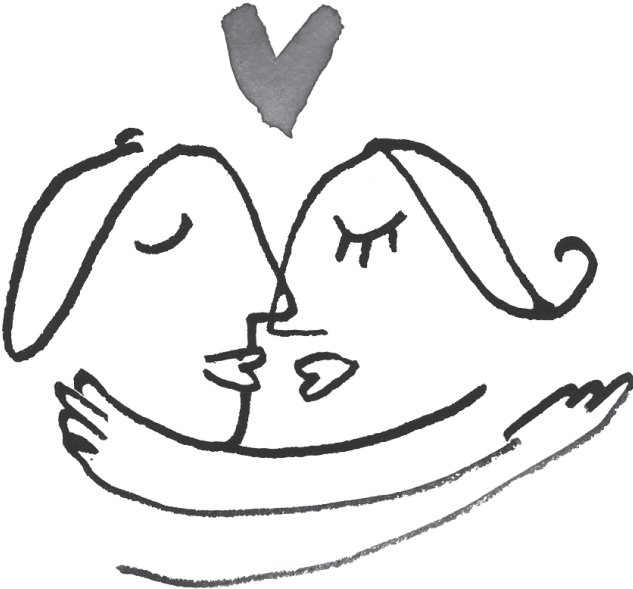

Liefde

Alles wat telt

Mijn vriendin, wat ben je mooi! Zo mooi ben je, je ogen zijn net duivenogen. Mijn vriend, je bent mooi en lieflijk. Onze tuin is groen, de balken van onze huizen zijn van cederhout, de binten van cipressen. Sta op, mijn vriendin, mijn schoonheid, en kom hier! Want de winter is weggegaan, de regen is voorbij. De bloemen zijn gaan bloeien, de lente is gekomen en de tortelduif laat van zich horen op het veld.

Naar Hooglied 1-2

Liefde is een oprisping van hormonen, zeggen mensen die met een rekenmachine onder het kussen slapen. Onzin, zeggen romantici en ze kopen nog een bos rode rozen. Liefde is een zeldzaam spel, zegt mijn oma en ze glimlacht geheimzinnig.

De liefde ijvert niet en blaast zich niet op, ze is geduldig en vriendelijk, zegt Paulus tamelijk onverschillig. Hij kent de vele gezichten die liefde heeft. Ze hebben verschillende namen: eros staat voor lichamelijk begeren. Philia voor de diepe vriendschappelijke liefde. En agapè staat voor een liefdevol hart voor een ander – of hij nu vriend of vijand is.

Alles is liefde? Alles is liefde. Liefde is een levenselixir. In het begin brengt ze je in een roes. Dan dringt ze zich op. En als de liefde voortduurt, wordt ze nukvig, traag, gelaten, gekrenkt, wijs; ze ziet dingen door de vingers – ze is eigenlijk net als jij of ik. Liefde is als een wilde puber.

Ze wil van alles meer dan goed is, ze is overmoedig, ze valt en staat weer op, ze droomt van kracht, maar is juist in haar zwakte sterk. Ik geloof in liefde. Voor een schrammetje ben ik niet bang.

De door God verhoogde mens wordt door vreugde gestreeld in alles wat hij doet en nalaat.

MEISTER ECKHART (1260-1328)

U houdt van mij God
en dat is genoeg

Hield U niet van mij
dan hield ik niet van mijzelf

Hield ik niet van mijzelf
dan hield ik niet van mijn geliefde

En als zij niet geliefd was
hoe zou zij U kunnen liefhebben?

U houdt van mij God
dat is genoeg
dat is alles wat telt

Amen